

Sprawa C-249/21

Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym

Data wpływu:

21 kwietnia 2021 r.

Oznaczenie sądu odsyłającego:

Amtsgericht Bottrop (Niemcy)

Data wydania postanowienia o wystąpieniu z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym:

24 marca 2021 r.

Strona powodowa:

Fuhrmann-2-GmbH

Strona pozwana:

B.

[...] **Amtsgericht Bottrop**

Postanowienie

W sprawie
Fuhrmann-2-GmbH przeciwko B.

Amtsgericht Bottrop (sąd rejonowy w Bottrop)
w dniu 24 marca 2021 r.

[...]

postanowił, co następuje:

- I. Postępowanie zostaje zawieszona.
- II. Do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej kieruje się następujące pytanie prejudycjalne dotyczące wykładni art. 8 ust. 2 akapit drugi dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/83/UE z dnia 25 października 2011 r. w sprawie praw konsumentów, zmieniającej dyrektywę Rady 93/13/EWG i dyrektywę 1999/44/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz uchylającej

dyrektywę Rady 85/577/EWG i dyrektywę 97/7/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.U. L 304 z dnia 22.11.2011 r., s. 64):

Czy wykładni art. 8 ust. 2 akapit drugi dyrektywy 2011/83/UE należy dokonywać w ten sposób, że odpowiedź na pytanie, czy przycisk lub podobna funkcja, których aktywowanie jest wymagane w celu złożenia zamówienia w przypadku umowy zawieranej na odległość przy użyciu środków elektronicznych w rozumieniu akapitu pierwszego tego przepisu, i które nie są oznaczone z użyciem słów „zamówienie z obowiązkiem zapłaty”, są oznaczone w rozumieniu tego przepisu równoważnym jednoznacznym sformułowaniem informującym, że złożenie zamówienia pociąga za sobą obowiązek zapłaty na rzecz przedsiębiorcy, zależy wyłącznie od oznaczenia przycisku lub odpowiedniej funkcji? [Or. 2]

Uzasadnienie:

I.

Powódka jest właścicielem hotelu Goldener Anker w Krummhörn-Greetsiel (Niemcy). Pokoje w tym hotelu są wynajmowane między innymi poprzez stronę internetową portalu pośredniczącego Booking.com.

[...] [N]astępujący przebieg wydarzeń jest bezsporny: W dniu 19 lipca 2018 r. pozwany wszedł na stronę internetową Booking.com i podał interesujące go miejsce docelowe Krummhörn-Greetsiel, okres od 28 maja 2019 r. do 2 czerwca 2019 r. oraz liczbę pokoi (cztery pokoje dwuosobowe). Następnie pozwanemu wyświetlono odpowiednie wolne pokoje hotelowe. Wśród wyświetlonych wyników wyszukiwania znajdowały się między innymi pokoje w należącym do powódki hotelu Goldener Anker. Pozwany kliknął następnie na ten hotel, po czym wyświetlono mu dostępne pokoje wraz z dalszymi informacjami dotyczącymi wyposażenia, ceny itd. w hotelu Goldener Anker w wybranym okresie. Pozwany zdecydował się na cztery pokoje dwuosobowe w tym hotelu i kliknął na „Rezerwuję”. Następnie pozwany podał swoje dane osobowe oraz imiona i nazwiska osób, z którymi miał podróżować, po czym kliknął na przycisk, na którym znajdował się napis „Sfinalizuj rezerwację”.

W dniu 28 maja 2019 r. pozwany nie pojawił się w hotelu Goldener Anker.

Pismem z dnia 29 maja 2019 r. powódka wystawiła pozwanemu fakturę na kwotę 2240 EUR z tytułu kosztów anulacji (zgodnie z ogólnymi warunkami sprzedaży), wyznaczając termin zapłaty wynoszący pięć dni roboczych. Płatność nie została uiszczona.

Powódka uważa, że pozwany – za pośrednictwem Booking.com – zawarł z nią umowę o zakwaterowanie w jej hotelu Goldener Anker w okresie podróży od 28 maja 2019 r. do 2 czerwca 2019 r. W szczególności powódka jest zdania, że wybrany przez Booking.com napis na przycisku „Sfinalizuj rezerwację” spełnia szczególne obowiązki mające zastosowanie w handlu elektronicznym wobec konsumentów, a w szczególności wobec pozwanego w świetle § 312j ust. 3 zdanie

drugie w związku ze zdaniem pierwszym Bürgerliches Gesetzbuch (kodeksu cywilnego, Niemcy; zwanego dalej „BGB”).

Powódka domaga się od pozwanego w szczególności uiszczenia opłaty anulacyjnej w wysokości 2240 EUR z tytułu niestawienia się w hotelu. **[Or. 3]**

II.

1.

[...] [wywód dotyczący zawieszenia postępowania] [...]

2.

Uwzględnienie powództwa zależy od tego, czy między powódką a pozwanym doszło do zawarcia umowy. Zgodnie z § 312j ust. 4 BGB w niniejszej sprawie doszło do zawarcia umowy wyłącznie, jeżeli spełniono obowiązki wynikające z § 312j ust. 3. W niniejszej sprawie „rezerwacji” dokonano poprzez przycisk, na którym znajdował się napis „Sfinalizuj rezerwację”.

Paragraf 312j ust. 4 BGB, który jest wyrazem transpozycji do prawa niemieckiego art. 8 ust. 2 akapit drugi zdanie trzecie dyrektywy 2011/83/UE, stanowi, że zgodnie z § 312j ust. 2 BGB do zawarcia umowy dochodzi jedynie, jeżeli przedsiębiorca spełnia swój obowiązek wynikający z § 312j ust. 3 BGB.

a) Ponieważ strony nie zaprzeczają, że przedmiotem postępowania jest umowa zawierana na odległość drogą elektroniczną między przedsiębiorcą a konsumentem, do jej zawarcia zastosowanie znajdują § 312j ust. 2 BGB oraz art. 8 dyrektywy 2011/83/UE.

b) Kwestia sporna między stronami sprowadza się jednak do tego, czy w niniejszej sprawie spełniono obowiązki wynikające z § 312j ust. 3 BGB, który stanowi do prawa niemieckiego transpozycję art. 8 ust. 2 akapit drugi zdanie drugie dyrektywy 2011/83/UE. Zgodnie z tym przepisem przedsiębiorca musi ukształtować proces składania zamówienia w taki sposób, aby konsument, składając zamówienie, wyraźnie przyjął do wiadomości [potwierdził], że zobowiązuje się do zapłaty (§ 312j ust. 3 zdanie pierwsze BGB), przy czym w przypadku złożenia zamówienia poprzez aktywowanie przycisku zgodnie z § 312j ust. 3 zdanie drugie BGB obowiązek ten spełniony jest wyłącznie, jeżeli przycisk ten w łatwo czytelny sposób oznaczony jest jedynie z użyciem słów „zamówienie z obowiązkiem zapłaty” lub równoważnego jednoznacznego sformułowania.

W ramach § 312j ust. 3 zdanie drugie BGB różnie w doktrynie dokonuje się oceny kwestii, czy oznaczenie przycisku słowami „Potwierdź rezerwację”, a więc sformułowaniem porównywalnym z tym występującym w niniejszej sprawie, **[Or. 4]** jest zgodne z wymogami ustawy. Podczas gdy Schirmbacher [...] stoi na stanowisku, że oznaczenie słowami „Potwierdź rezerwację” stanowi równoważne

jednoznaczne sformułowanie, Wendehorst uważa, [...] że oznaczenie to nie jest równoważnym jednoznacznym sformułowaniem.

W złożonym przez powódkę do akt sprawy niepublikowanym orzeczeniu (wyroku z dnia 31 stycznia 2019 r., sygnatura 16 0 284/17) Landgericht Berlin (sąd krajowy w Berlinie, Niemcy) podziela pogląd Schirmbachera, uzasadniając to co do zasady tym, że oznaczenie przycisku należy oceniać „z uwzględnieniem ogółu okoliczności, a w szczególności określenia pozostałych elementów procesu składania zamówienia lub przeznaczenia danego rodzaju zawieranej transakcji”.

W ocenie sądu rozpatrującego niniejszą sprawę uwzględnienie ogółu okoliczności byłoby dopuszczalne wyłącznie, jeżeli byłoby to zgodne z art. 8 ust. 2 dyrektywy 2011/83/UE.

W tym zakresie sąd powziął natomiast w świetle brzmienia dyrektywy istotne wątpliwości. Zgodnie z art. 8 ust. 2 akapit drugi zdanie drugie dyrektywy 2011/83/UE przycisk lub podobna funkcja muszą bowiem być oznaczone z użyciem sformułowania „informującego, że złożenie zamówienia pociąga za sobą obowiązek zapłaty na rzecz przedsiębiorcy”. W ocenie sądu orzekającego w niniejszej sprawie – choć nie stwierdzono tego jednoznacznie w brzmieniu § 312j ust. 3 zdanie drugie BGB, który stanowi transpozycję do prawa niemieckiego art. 8 ust. 2 akapit drugi zdanie drugie dyrektywy 2011/83/UE – już z samego oznaczenia przycisku musi zatem wynikać, że aktywując go, konsument w sposób wiążący prawnie powoduje powstanie obciążającego go zobowiązania do zapłaty.

Dla wyjaśnienia kwestii, czy i w jakim zakresie przy ocenie jednoznaczności oznaczenia pod kątem powstania wobec konsumenta roszczenia o zapłatę wynagrodzenia można brać pod uwagę również okoliczności towarzyszące procesowi składania zamówienia lub dokonywania rezerwacji, konieczne jest uzyskanie orzeczenia prejudycjalnego Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

Pytanie to ma znaczenie dla wydania rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie.

W zakresie, w jakim jednoznaczność oznaczenia mogłyby uzasadniać okoliczności niedotyczące samego przycisku – na przykład okoliczności związane z procesem składania zamówienia przed aktywowaniem przycisku – również w oparciu o argumentację Landgericht Berlin (sądu krajowego w Berlinie) sąd odsyłający doszedł do wniosku, że z ogółu okoliczności dotyczących procesu składania zamówienia wynika odpłatność świadczenia, z którego korzysta pozwany, [Or. 5] ponieważ przeciętny konsument nie może w uzasadniony sposób oczekiwać nieodpłatnej, ale jednocześnie wiążącej „rezerwacji” pokoju hotelowego, biorąc pod uwagę ceny wyświetlane na poprzednich etapach składania zamówienia. Zgodnie z powyższym obowiązek wynikający z § 312j ust. 3 zdanie drugie BGB należałoby uznać za spełniony, w związku z czym przepis § 312j ust. 4 BGB nie stałby na przeszkodzie skutecznemu powstaniu zobowiązania obciążającego pozwanego.

Jeżeli uwzględnienie okoliczności niedotyczących przycisku jest natomiast niedopuszczalne, a odpłatność zawieranego stosunku zobowiązaniowego musi wynikać bezpośrednio z oznaczenia przycisku, sąd odsyłający uważa, że pierwszeństwo należy przyznać pogładowi reprezentowanemu w doktrynie przez Wendehorst, ponieważ zastosowane w niniejszej sprawie oznaczenie przycisku słowami „Sfinalizuj rezerwację” nie informuje wystarczająco jasno, że bezpośrednio poprzez jego aktywowanie konsument składa już wiążące oświadczenie zmierzające do zawarcia odpłatnej umowy. Sąd rozpatrujący niniejszą sprawę uważa bowiem, że pojęcie „rezerwacji” w świetle powszechnego uzusu językowego niekoniecznie wiąże się z podjęciem zobowiązania do zapłaty wynagrodzenia, lecz jest często używane również jako synonim nieodpłatnego zamówienia wstępnego lub rezerwacji o takim charakterze. Zgodnie z powyższym obowiązek wynikający z § 312j ust. 3 zdanie drugie BGB należałoby uznać za niespełniony, co skutkowałoby niepowstaniem zobowiązania obciążającego pozwanego w świetle § 312j ust. 4 BGB.

[...]

DOKUMENT ROBOCZY